

לע"נ הר"ר משה בן בנימין זאב ומרת שרה בת מאיר ת.ג.צ.ב.ה.

משאת משה

פרשת נשא – חג השבועות, גליון 317

מתן תורה

וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ו, כז)

הכהנים 'שמים' את שם ה', על בני ישראל.

– יש כאן משהו שאפשר 'לשים' אותו.

ומי שראוי לקבל אותו, להכיל אותו – אלו בני ישראל.

– אנחנו יכולים להכיל – את שמו יתברך.

לכל אדם, יש 'שם'.

– ומהו 'שם'?

שם, זה משהו שדרכו האדם מתבטא. כך אפשר לקרוא לו, להתחבר אליו.

הכוחות של האדם, מתבטאים – דרך השם שלו. אותיות השם המה ה'צינורות' בהם האישיות שלו יוצאת אל הפועל. כך קיבלנו.

ביטוי הכוחות, והחיבור אל האחרים – שניהם הם הביטוי של ה'אני', כשהוא יוצא אל הפועל.

– מחותנו של ה'שם' היא – היציאה אל הפועל.

זו אינה מהות האדם עצמו; זו רק ה'נראות' שלו. מה שיוצא אל ה'חוץ'.

ובנראות הזו, יש רק את מה שהאדם מבטא מחלקי ה'אני' שלו באופן חיצוני, ורק באופן שהוא מבטא אותם.

הכהנים, 'שמים' את השם של ה' יתברך – על בני ישראל. מחדירים אותו בקרבם.

וכך – ה'ביטוי לחוץ', ה'יציאה אל הפועל', של ה' יתברך – מוטבעת בנו.

באיזה 'שם' היו הכהנים מברכים את העם?

אומרים חז"ל (סוטה לז):

'במקדש אומר את השם ככתבו, ובמדינה בכינויו'.

– בבית המקדש, הם היו מברכים ב'שם המפורש', שהוא שם הוי"ה ככתבו; ובמדינה, היו מזכירים את שם ה'אדנות'. זה 'כינוי' (עי' רש"י שם).

במדינה, אסור להזכיר את השם המפורש. זה לא ה'מקום' המתאים לשם זה.

ובבית המקדש, שהוא ה'משכן' – שהוא ה'מקום', היינו השכינה הקדושה, הכהן מזכיר את השם.

– צריך 'מקום' מתאים.

אי אפשר לייצר מציאות, בלי שיהיה לה איזה 'כלי קיבול'. בלי שהיא תוכל 'להצטייר' בפועל בתוך המציאות שלנו.

ואם יש דיבור מסויים, שהשומעים אינם מסוגלים לקבל אותו – זו בעיה חמורה מאוד!

– בדומה למעשה ער ואונן, שנטלו מציאות – ומנעו ממנה להגיע למקום בו היא תוכל להצטייר ולהתבטא (עי' ליקו"מ קלד).

במדינה, היו מזכירים את ה'כינוי'.

– ומהו ה'כינוי' הזה?

שם 'אדנות'.

זה השם, בו ה' יתברך מתגלה – כ'אדון'. כמלך.

תחת ה'אדון', יש 'עבדים'. ותחת המלך – יש נתינים. אזרחי המדינה.

וה'אדנות' הזו מתבטאת, ביכולת של האדון לעשות ככל העולה על רוחו.

– אין מי שיאמר לו 'מה עשית'.

אולי רק ישאלו – בהכנעה – מדוע עשית. בבקשה, אולי אדוני יוכל להאיר את עיני עבדיו בחכמתו הנעלה.

זה 'אדון'.

– היכולת – להוציא את כל מה שיש בו, את כל מה שהוא רוצה להוציא – אל הפועל.

וזה גם 'מלך'.

וזה השם בו הכהנים מברכים את העם במדינה.

השם, שהוא ה'מלכות' של ה' יתברך. שהוא ה'אדנות' שלו.

– שהוא ה'מוציא אל הפועל' – של כל מה שה' רוצה להוציא מ'עצמו' בביכול.

את כל זה אפשר 'לקבל' – גם במדינה.

* * *

האינטרס של המלך

את השם הזה, הכהנים היו 'שמים' – על בני ישראל.

– את השם, שבו מתבטאת מלכותו של ה'. שבו מתגלית אדנותו.

ועם ישראל, יכולים – 'לקבל' את המלכות הזו.

– יש לנו את ה'שבב', שמסוגל 'להכיל' את שם ה'.

יתברך. את שם מלכותו.

וכיצד מתבטאת המלכות הזו?

– 'ברכך ה', וישמרך.

יאר ה' פניו אליך, ויחונך.

ישא ה' פניו אליך – וישם לך שלום.

המלך – הוא העם. וליבו, זה לב העם (עי' במדב"ר יט, כח. וע"ע רמב"ם מלכים ג, ו. ועי' שם משמואל תולדות תר"פ וז"ל: 'מלך שלבו לב העם ואיננו חלוק מהם כלל וטובתו היא טובתם').

וכשטוב לעם, טוב למלך.

– מדוע?

כי כך הוא נראה כמלך טוב. וחזק. ואדיב.

כך רואים – שהוא אכן מלך.

יתכן לבאר, שאת זה – אפשר לקבל ב'מדינה'.

את השם הזה, הכהנים יכולים 'לשים' עלינו במדינה. אנחנו יכולים 'לקבל' אותו.

– מי הוא זה שלא ירצה לקבל את כל הטוב הזה מאת המלך, ועוד כשזה בכלל אינטרס של המלך!

* * *

עוד יותר טוב

במקדש, הכהנים מברכים – בשם המפורש.

יתכן לבאר.

שם המפורש, הוא אכן – 'מפורש'.

וכשאתה מבין את הפירוש, אתה מבין את עומק הכונה של הדברים.

– אתה יורד לעומק דעתו של זה שפירשו לך את דבריו.

אז אפשר להבין שה' רוצה להיות מלך. ואפשר גם להבין שהטוב שלנו – זה האינטרס שלו.

אז בבקשה, אנחנו כאן. מוכנים לקבל הכל. ושיהיה לנו טוב. ועוד יותר טוב. ואפילו עוד יותר.

רק אם אפשר למקד את הטוב הזה בפרנסה שלי, ובבריאות, יש גם איזה סיבוך עם הילד, אז תכוון

דא עקא, שלמלכות – יש גם חובות. לא רק זכויות.

אתה צריך להמליך את המלך. ולקיים את גזרותיו. ואז – יהיו כאן 'יחסי גומלין'.

כי יש גם צד שני למלכות. כזה שלא כל כך נעים לשמוע עליו.

למשל, 'כשהקב"ה עושה דין במקודשיו הוא יראוי ומתקדש על הבריות' (רש"י במדבר כ, יג. בענין נדב ואביהוא).

אז כדאי לנו באמת לדעת את שני הצדדים הללו.

– וכדאי לנו גם לנהוג בהגיון ולחשב את צעדינו.

אנחנו הרי רוצים ברכה. ושמירה. ואור פני ה'. וכל הברכות. ואנחנו חלילה לא רוצים שיהיו הפוך מזה.

את ה'דעת' הזו, אפשר לקבל – ב'מדינה'. היכן שהאוויר הוא 'חולין'.

את זה לשם. תודה מראש.

יש בזה משהו נכון.

– אבל מי שחושב כך, עדין לא הבין את ה'פירוש'. את עומק דעתו של ה' יתברך.

וזה כמו אשה, שנישאה לבעלה בחופה וקידושין. בתופים ומחולות.

ולמחרת הנישואין, היא פותחת את היום – בקריאת הכתובה. שם כתוב ש'אנא איזון יתיכי'. ו'אפלח'.

ועוד כמה דברים.

היא גם יודעת לפתוח את הרמב"ם. ובו כתוב – ש'אם יש לו ממון מרבה בטובתה'.

– איזה כיף. אני יכולה לקבל מבעלי כל כך הרבה!

אז היא מבקשת מבעלה לשבת איתה לשיחה

רצינית, על העתיד הקרוב והרחוק שלהם.

ובשיחה הזו היא מראה לו את הכתובה. ואת הרמב"ם. היא עושה את זה באדיבות. ובלשון מכבדת. הרי היא עברה 'הדרכת כלות'.

היא מסיימת להקריא, ומבקשת מבעלה לתת את דעתו על הדברים.

עוד שלשה ימים הרשימה שלה תהיה מוכנה. כמה 'איוון יתיכי' היא רוצה, ועד כמה הוא צריך להיות 'מרכה בטובתה'.

אז שיתכונן.

– הרי כתוב! במפורש!

* * *

לחיות נכון

כל זה נכון. לגמרי.

יש הלכות. ויש חיובים. והבעל צריך.

– אבל כל זה, הוא רק חלק מה'כינוי' של חיי הנישואין הללו.

יש גם פן נוסף. החיובים שלה.

אז היא לומדת את החיובים. והיא גם מנסה לקיים.

– והכל – כדי לקבל את מה שהיא רוצה.

וכך כל אחד מהם 'מושך' לכיוון שלו, לקבל מהאחר את מה שהוא חייב לתת לו.

– כיצד זה נראה?

לא ברור.

* * *

להסביר במקום הנכון

המקדש, זה מקום השכינה. מקום בו השם 'שוכן'.

זה המקום בו הכרוכים היו מעורים זה בזה. זה המקום שנקרא 'חדר המיטות' (עי' מלכים ב יא, ב).

– זה ה'בית'. בו אנחנו חיים עם ה' יתברך, כמו משפחה ממש.

שם מתבטא 'שיר השירים'. רעייתי. דודי.

ובמקדש, ה' מברך אותנו. ושם מתבטא ה'שם המפורש'.

מילות הברכה הן אותו הדבר: יברך. וישמרך. ויאיר. וישא.

אבל המשמעות, ה'פירוש' שלהן – שונה לחלוטין.

ומה הפירוש האמיתי?

– חיי נישואין.

– אנחנו. הלב שלנו. המחנות שלנו.

אנחנו לא עוסקים ברצונות שלנו. לפחות לא רק בהן.

וכשמנסים להסביר משהו, צריך שזה יפול על אוזנים קשובות.

– אנחנו מנסים להבין – מה ה' צריך מאיתנו. מה יעשה לו נחת רוח.

וכדי שהאזנים יהיו אכן קשובות, צריך שתהיה לשומע את היכולת להבין. לקבל. להכיל.

וזה לא רק 'לעשות את המצוות'. וגם לא רק 'לקבל את שכר העולם הבא'.

בבית המקדש, יש 'אוזנים' כאלו. אפשר להכיל את הרצון האמיתי של ה'. אפשר להכיל את השם המפורש (עי' תורה אור למהר"מ פאפירש כאן).

אלא –

– לקבל אותו. אל קרבנו. שיהיה לו 'מקום'. שתהיה לו – 'דירה בתחתונים'.

הלא שם, זה ה'בית'. שם חיים ביחד. – שם הקשר הנפלא הזה יכול לבוא לידי ביטוי.

ומי הדירה הזו?

* * *

רשע וטוב לו

בבית המקדש, היו עוד דברים 'מפורשים'.

ומכספי העם.

אסף, אחד ממחברי ספר התהלים (עי' ב"ב יד:), כותב כך:

ושם גם הם גוזרים את דינם של לומדי התורה – למאסר.

וְאֵנִי כְּמַעֲט נָטִיו רָגְלִי בְּאֵין שִׁפְכוֹ אֲשָׁרִי.

והם ממשיכים לשבת שם.

כִּי קִנְאָתִי בַּהוֹלְלִים שְׁלוֹם רְשָׁעִים אֶרְאֶה.

ולהשתלח בה' ובעמו.

כִּי אֵין תְּרַצְבוֹת לְמוֹתָם וּבְרִיא אוֹלָם (תהלים עג).

ושום דבר לא קורה להם. ולכל ה'שומן' שלהם.

'כמעט נטיו רגלי'.

כך גם כל עושי דברם. כמו למשל ה'יועצת' ההיא. וכך גם כל רשעי ה'ערב רב'.

– הוא כמעט 'נמח מאחורי המקום' (רש"י).

– וזה קשה מאוד להכלתו!

ומדוע?

– כי 'שלום רשעים אראה'.

אסף ממשיך שם לבטא את השאלה. ובלשון המתאימה לנו (ולא לו!) – לבטא את התסכול שלו.

כי הרשעים – חוגגים. טוב להם.

אבל כל התסכול הזה, והשאלות הללו, הן עד גבול מסויים:

למשל – אלו השוכנים ב'מגדל השן'. ב'בית המשפט העליון'.

'עד אבוא אל מקדשי א-ל, אֲבִינָה לְאַחֲרִיתָם'.

ושם – 'יצא מחלב עינימו' (שם, ז), 'עיניהם בולטות מרוב שומן' (רש"י). שם הם נהנים ממנעמי השלטון

– כשהוא מגיע ל'מקדשי א-ל' – שם הוא מבין.

ומכיל. הכל מסתדר לו.

מדוע?

כל זה נמצא גם ב'מזמור שיר ליום השבת' (תהלים צב).

– כי אנחנו ב'מזמור שיר ליום השבת'.

ובשבת – הכל מובן.

שם כתוב:

הלא שבת היא כמו בית המקדש. היא ה'מקדש' של מערכת הזמן.

אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכָסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת.

ואנחנו שואלים –

בְּפֶרֶחַ רִשְׁעִים כָּמוֹ עֹשֶׁב וַיִּצְצוּ כָּל פְּעָלֵי אָוֶן.

– מה יש שם, במקדשי א-ל, ובשבת קודש – שמסביר את כל השאלות הקשות הללו?

איש בער, לא ידע. כסיל – לא יבין. מדוע הרשעים פורחים. כמו עשב.

– כאן, רק 'איש בער' לא מבין.

* * *

שכיר – או משפחה

אולי אפשר לבאר.

לחיות ביחד. 'מעורים זה בזה'.

במקדש – רואים את ה'עומק'. את ה'פירוש'.

לחיות – באהבה. באחוה. בשלום. ברעות.

וכשהשכינה בצער, ושמו יתברך לא 'שלם' – אז יש שתי אפשרויות:

וכשאתה רואה רשע ש'טוב לו', וכל כולו מדושן עונג, זו אכן קושיא. איפה מלכות ה'. איפה העונג המובטח לעושי רצונו.

האחת היא – 'אני את נפשי היצלתי'. תן לי את מה שאני צריך. ושיהיה לי עוד יותר טוב.

איך זה, שמי שעושה את רצון ה' – מדוכא בייסורים; ומי שעובר על רצונו, 'עיניו בולטות מרוב שומן'.

והשניה היא, השותפות.

אבל כשנכנסים ל'מקדשי א-ל', מבינים.

זה או שאנחנו 'שכירים'. עובדים, ומקבלים שכר. וזה לא משנה איפה ה'מעביד' נמצא, מה המצב שלו, ומה הרצון האמיתי שלו.

שם הכל מפורש. שם הכל ברור. הכונה האמיתית, השורשית – מתגלית.

ומי שחי את המבט הזה, אז כשה'שכר' לא נראה באופן – הוא נשבר. איך זה יכול להיות.

ושם אתה מבין, שההנאה והעונג – אינם חזות הכל. לא רק זה הנושא.

אבל מי שחי עם ה' יתברך, הוא חי את – 'דיו לעבד שיהיה כרבו' (עי' ברכות נח:).

– זה חשוב. כך מתגלית מלכות. אבל זה ממש לא הכל.

– אנחנו איתו. ביחד. גם ב'אין השם שלם', וגם ב'זהיה ה' למלך על כל הארץ'.

זה משהו חיצוני; זה לא ה'פירוש'.

הלא אנחנו – רעייתו.

– ומה כן ה'פירוש'?

והרעייה, נמצאת תמיד עם בעלה. נאמנה אליו בכל מצב שהוא.

– היא לא עוזבת אותו, גם כשהמצב שלו עצמו הוא 'לא משהו'.

וזה רק – ב'מקדשי א-ל'.

– ב'בית'. איפה שחיים ביחד. כמו איש ואשה.

לכמובן שאיננו יורדים לעומק דעתו של אסף, וגם לא של כל שואלי השאלה הקשה הנ"ל. אנחנו רק מנסים להבין כפי ערכנו.]

ואם כן.

דוקא הכהנים, אלו שמחזיקים לדבר ה' האמיתי, אלו שלא התנתקו ממנו בחטא העגל – יכולים

'לשים' עלינו את השם הזה.

ואנחנו צריכים להבין את המבט האמיתי של השם.

עלינו להבין – שזה לא רק ברכה בשבילי, ושמירה עלי, והארה אלי.

– יש כאן חיי משפחה. איש ואשה. שיר השירים.

והיחס שלנו צריך להיות בהתאם.

ה'כיננו', ה'אדנות', נמצא בנו. והכהנים 'שמים' אותו עלינו.

אבל אנחנו יכולים 'לחבר' אותו – אל המשמעות האמיתית, אל שם הוי"ה. אל ה'פירוש'. אל ה'עומק'.

– ואנחנו מחוייבים לעשות זאת.

* * *

התורה – שם ה' יתברך

התורה, נקראת – 'תושיה'.

מבארים חז"ל (סנהדרין כו:):

'תושיה, דברים של תוהו, שהעולם משותת עליהם'.

וברש"י: 'דברים של תוהו – דיבור וקרייה בעלמא, וכל דיבור אין בו גשישה ממש כתוהו הזה, ואף על פי כן עולם משותת עליהם'.

המילים של התורה, בעולם הזה – הם 'תוהו'. אין בהם ממש.

אבל בשורש הכל, נמצאת התורה. העולם 'מושחת' עליה. ה'שיתין' שלו, היסודות – זו התורה הקדושה.

בקודש הקדשים, בארון הברית, נמצאת – התורה.

שם נמצא ה'שם'. וגם כל כינויו (סוטה מב:).

ואת אותה התורה בדיוק, אנחנו לומדים.

– יש לנו אותה. ממש. גם ב'מדינה'.

וכל התורה כולה, שמותיו של ה' יתברך.

ובעצם, התורה היא ה'שם' – שכולל את כל השמות. השם – המפורש (עי' נפה"ח ד, יט).

אז האמת היא – שיש לנו את השם הזה. והוא הולך איתנו. תמיד.

ובצורה הזו, של התורה הקדושה, הוא כן יכול 'להצטייר' – ב'מדינה'. להתבטא בה.

– הלא כל ה'מדינה' – מושחתת עליו.

* * *

- התורה היא – שמו יתברך.
ה' יתברך – לעולם שהוא ברא. ל'דירה בתחתונים'
שהוא רצה בה.
– אבל זה לא חייב להיות כך.
ובמה זה תלוי?
– במבט שלנו עליה.
אפשר להתייחס אל התורה – כמו האשה הנ"ל. זו
שהראתה לבעלה את ה'חיובים' שלו.
התורה יכולה להיות מכרה זהב. מכרה של שכר
עולם הבא אינסופי. הלא כל מילה שבה – היא
'כנגד כולם'. כנגד כל שש מאות ושלוש עשרה
המצוות.
ועל כל מצוה, יש שכר של 'כל חיי העולם הזה'.
– זה באמת 'שווה'. אין ספק.
העיסקה הטובה ביותר, בפער עצום מכל השאר,
זה לימוד התורה. וקיום המצוות.
זה מבט אחד.
– ויש גם מבט אחר. מבט של – 'פירוש'.
אנחנו לומדים את התורה, כי זה מה שמחבר את
ה' יזכנו.
- בדיוק כמו ההבדל בין האשה הזו, המבקשת
רק את ה'מרבח בטובתה', לבין אשה אמיתית. כזו
שמבינה באמת את מהותם של חיי הנישואין.
כך עלינו לקבל את התורה הקדושה. ב'פירוש'
האמיתי שלה.
ה' יזכנו.

לשאלות, לתגובות, ולקבלת הגליונות למייל: 0533127133m@gmail.com

לכניסה לאתר שלנו, לחץ [כאן](#)

בגליון 'זחיו לאחד' השבוע:

מדוע אשה לא מעוניינת להקשיב לדעתו של בעלה?

ומדוע היא מתנגדת לכל מה שהוא רוצה לעשות?

ומצד שני – מדוע האשה מרגישה שבעלה 'לא מבין' אותה?

את גליונות 'זחיו לאחד' – שאלות ותשובות בענייני שלום בית, אפשר להשיג בביתי, רח' חזו"א 21 שכונת חפציבה, מודיעין עילית.
אפשר גם לקבלם למייל הנ"ל.

[מנחם ישראל חזן](#)

0533127133